

Ti 1.6.

Tarinakuukausi

Keräsimme toukokuun ajan ajatuksia ja vinkkejä vanhojen hirsitalojen rakentajilta ja asujilta somen kautta. Julkaisemme kesäkuussa niiden pohjalta kaksi teemallista juttua viikoittain.

” Vanhat talot ovat nyt nosteessa ja tieto ja kokemukset ovat tärkeitä saada jakoon. ”

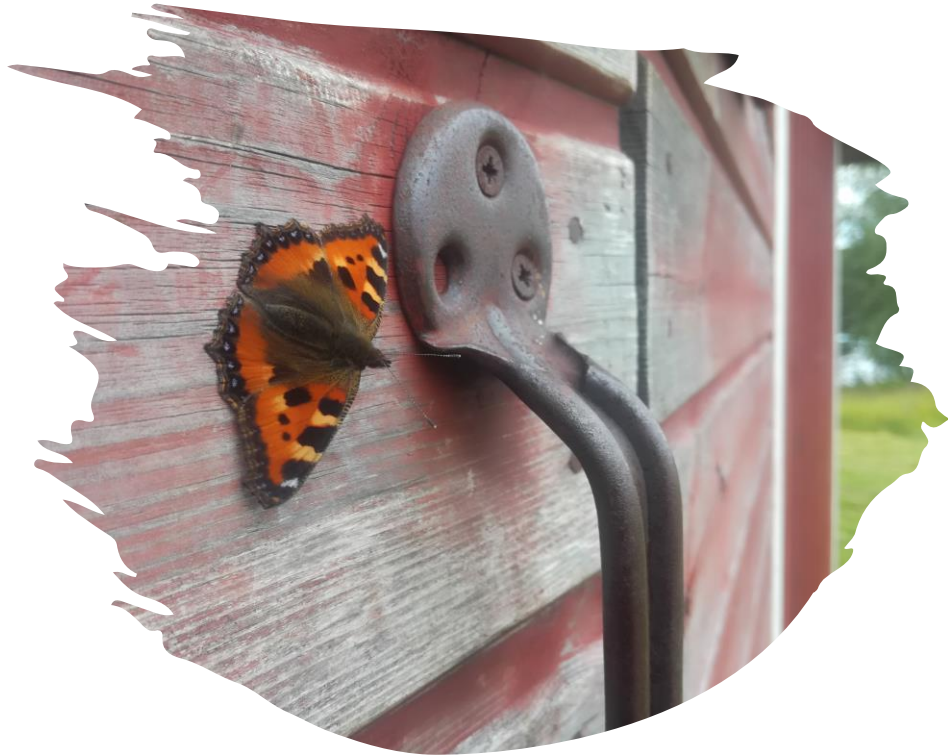
Vastaajat olivat pääasiassa Etelä-Suomen alueelta. Rakentamiseen oli lähdetty yksin, pariskuntana tai perheenä. Seuraavat teemat nousivat muun muassa esille keskusteluissa: vanhan kunnioittaminen, perinteisin menetelmin rakentaminen, aikataulut, keskeneräisyyden sietäminen ja hyvän tukiverkon merkitys.

Some-postaukset on tuottanut harjoittelija Satu Pietilä kertomusten pohjalta.

To 3.6.

Rakkaudesta vanhaan hirsitaloon

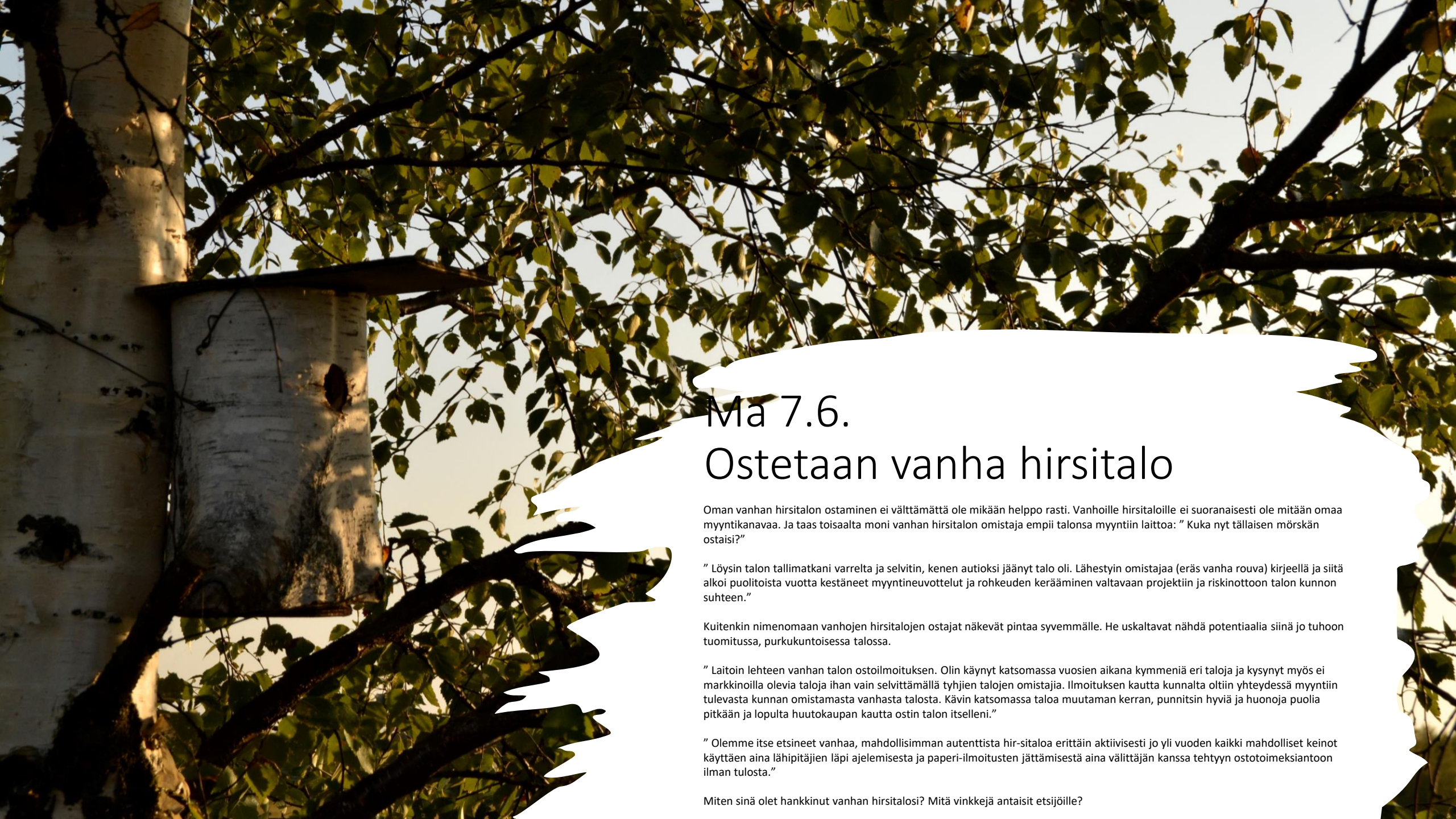

Vanhassa hirsitalossa kiehtoo moni asia: aidot tarinat, ekologisuus, terveellisyys, kulttuuriteko, autenttisuus, kädentaidot ja hirren kauneus.

”Tähän meidän projektiin lähdettiin haaveesta asua vanhassa hirsitalossa, rauhallisella paikalla. Meitä on aina viehättänyt vanhat talot ja perinnerakentaminen. ”

Perinnerakennuksissa on historian tuomaa kerroksellisuutta ja runsaat, kauniit vanhat pihapiirit, joita ei uudiskohteissa ole.

”Tärkeää mielestäni vanhaa taloa harkitessa on tiedostaa omat resurssit ja se miten taloa haluaa kunnostaa. Haluaako asua samalla kun kunnostaa vai tehdä ns. kertarykäyksenä jolloin talossa ei välttämättä voi asua samalla. Talon kunto tietysti vai-kuttaa tähän valintaan.”

Ma 7.6. Ostetaan vanha hirsitalo

Oman vanhan hirsitalon ostaminen ei välttämättä ole mikään helppo rasti. Vanhoille hirsitaloille ei suoranaisesti ole mitään omaa myyntikanavaa. Ja taas toisaalta moni vanhan hirsitalon omistaja empii talonsa myyntiin laittoa: ”Kuka nyt tällaisen mörskän ostaisi?”

” Löysin talon tallimatkani varrelta ja selvitin, kenen autioksi jäänyt talo oli. Lähestyin omistajaa (eräs vanha rouva) kirjeellä ja siitä alkoi puolitoista vuotta kestäneet myyntineuvottelut ja rohkeuden kerääminen valtavaan projektiin ja riskinottoon talon kunnan suhteen.”

Kuitenkin nimenomaan vanhojen hirsitalojen ostajat näkevät pintaa syvemmälle. He uskaltavat nähdä potentiaalia siinä jo tuhoon tuomitussa, purkukuntoisessa talossa.

” Laitoin lehteen vanhan talon ostoilmoituksen. Olin käynyt katsomassa vuosien aikana kymmeniä eri taloja ja kysynyt myös ei markkinoilla olevia taloja ihan vain selvittämällä tyhjen talojen omistajia. Ilmoituksen kautta kunnalta oltiin yhteydessä myyntiin tulevasta kunnan omistamasta vanhasta talosta. Kävin katsomassa taloa muutaman kerran, punnitsin hyviä ja huonoja puolia pitkään ja lopulta huutokaupan kautta ostin talon itselleni.”

” Olemme itse etsineet vanhaa, mahdollisimman autenttista hir-sitaloa erittäin aktiivisesti jo yli vuoden kaikki mahdolliset keinot käyttäen aina lähipitäjien läpi ajelemisesta ja paperi-ilmoitusten jättämisestä aina välittäjän kanssa tehtyyn ostotoimeksiantoon ilman tulosta.”

Miten sinä olet hankkinut vanhan hirsitalosi? Mitä vinkkejä antaisit etsijöille?

To 10.6.

Tuplaa budjetti ja aikataulu

Vaikka kohde valitaan usein sydämellä, kannattaa muistaa olla myös realistinen. Korjauskustannuksiin ja – aikatauluun vaikuttaa moni asia. Kunnostuksen edetessä voi paljastua sellaisia korjauskohteita, joita ei ole huomattu ostovaiheessa. Etenemistahti voi osoittautua hyvinkin hitaaksi ja kunnostustyöt tuntua raskailta.

” Vaikka luulimme tietävämme aika paljon, niin lopulta suurin yllätys mörskässä on ollut sen valtava remontin määrä, jota ei osattu odottaa, koska edellisen omistajan ”remontti” oli tehty lähinnä naamioimaan vikoja. Järkevintä olisi varmistua siitä työn määrästä, tämän kertoisin itselleni nyt, jos olisin ostamassa vanhaa taloa.”

” Kannattaa miettiä paljonko aikaa ja/tai rahaa haluaa ja pystyy panostamaan taloon. Jos remontoimisesta ei ole mitään tietoa ja kokemusta, mutta haluaa tehdä itse, niin kannattaa suosiolla konsultoida jonkinlaista asiantuntijaa ennen projektiin ryhtymistä, jotta saa selvän kuvan, mitä remontti sisältää. Alusta asti kannattaa tehdä asiat kunnolla. Vanhaa hirsitaloa harkitessa kannattaa miettiä sitä, että työtä riittää sekä yllätyksiä tulee varmasti eteen, sekä hyviä huonoja.”

Onko korjaustöiden tuomaan stressiin selviytymiskeinoja? Onko stressivapaata korjaamista?

Ma 14.6.

itse tehden vai asiantuntijoiden avustuksella

Perinnerakentamisesta kannattaa olla jonkinlainen ymmärrys vanhan hirsitalon ostajalla. Näin ollen on helpompi määrittää, miten tehdään ja millä materiaaleilla. Perustietoa on saatavilla nykyisin hyvin mm. kirjallisuudessa. Jokainen vanha talo on yksilö ja korjaustarpeita kannattaa punnita tarkoin.

”Tietoa löytää nykyään kohtuullisesti mutta sen suodattaminen on vaikeaa. Eri ihmisillä on erilainen käsitys vanhan talon kunnostamisesta. Jonkun ajatus voi olla, että vanhaan taloon ei kuulu juokseva vesi tai nykyaikainen lämmitys ja joku laittaisi surutta muovit joka paikkaan. Suunnitteluun kannattaa käyttää aikaa ja ottaa siihen mielellään muutamiakin eri kantoja. Asiantuntijoita kannattaa käyttää etenkin rakenteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Suositteluja tekijöistä kannattaa kerätä niiltä, jotka ovat jo projektin vieneet läpi. Hyvät tekijät ovat kysytyjä eikä heitä saa helposti tekemään kovin nopealla aikataululla.”

Ideoita ja vertaistukea haetaan paljon myös sosiaalisesta mediasta.

”Saan paljon instagramin kautta yksityisviestejä vanhan hirsitalon remontoinnista. Mielelläni annan neuvoja. Pidin live istunnon instagramissa yhdessä kahden muun vanhassa hirsitalossa asuvan kanssa. Katsojat saivat esittää kysymyksiä meille vanhassa hirsitalossa asumisesta ja sen korjaamisesta. Jotain tällaista on tiedossa myös lähiaikoina.”

Onko teidän koti kunnostettu itse vai oletteko käyttäneet ammattilaisia restauroinnissa?

Ke 16.6.

Keskeneräisyys

Vanhan hirsitalon kunnostajalta vaaditaan pitkää pinnaa. Rauhasa tekeminen mahdollistaa sen, että korjaukset tulee tehtyä hyvin ja järkevästi.

” Olemme asuneet talossa melkein koko remontin ajan, josta on ollut sekä hyötyä että haittaa. Asuminen talossa on saaneet meidät näkemään asiat, jotka toimivat ja jotka eivät toimi. Näin ollen virheitä on tullut vältettyä.”

” Nautimme tässä talossa asumisesta, vaikkakin elämme varmaankin vielä vuosia remontin ja keskeneräisyyden keskellä. Täällä on hyvä olla ja hengittää.”

” Remonttiaikatauluksi on kaavailtu 3-5 vuotta ja se tulee etenemään sen mukaan, miten on rahaa ja tekijöitä. Kompromisseja joudutaan tekemään tilojen suhteen, kun kyseessä on vanha rakennus.”

Vanhojen rakennusten kanssa ei valmista tule välttämättä ikinä. Pientä laittoa piisaa aina.

” Hommaa on aivan älyttömästi, vanhat talot eivät sovi ihmisille, jotka haluavat päästä helpolla. Täällä puuhataan jatkuvasti jotain. Korjausvelkaa on. Mutta me tykätään ja nautitaan tästä.”

”Vaikka remontti on nyt valmis, seuraamme taloa jatkuvasti. Miten korjattu kivijalka jaksaa: tuleeko halkeamia, vetääkö jostain, mistä kohtaa lattia joustaa: joustaako enemmän kuin ennen jne. Kun muutokset huomaa heti, niihin on helpompi tarttua ennekuin niistä kehitty mahdollisesti isompi ongelma. Ja jos asia ei ole ongelma, sen voi antaa olla.”

Pe 18.6. Tulemme olemaan osa talon historiaa

Vanhat hirsirakennukset on tehty aikansa parhaista materiaaleista. Hirsityöt on tehty huolellisesti. Rakennusten tarkoitus oli säilyä sukupolvelta toiselle.

”Remontoimme pietteetillä. Meillä on vastuu – olemme osa talon historiaa.”

”Talo on siirretty edellisen omistajan edesmenneen isän toimesta tuolle paikalle v. 1984 jostain, ei tietoa mistä. Nettiä kysyttyjen vihjeiden perusteella on yritetty löytää kehkosta rakennusvuotta. Hirsihalkeamasta löysimme v. 1917 kolikko. Se antaa jotain vihjettä kehkikon iästä.”

”Kaupungin arkistosta ei löytynyt talon piirustuksia kuin vasta 30-luvulta. Niistä oli kuitenkin apua, kun selvitimme miten huonejaot ovat syntyneet. Elävän arkiston vanhosta uutisfilmeistä löytyi sattumalta pieni uutispätkä, jossa talomme vilahtaa, sitä saimme vinkkiä milloin yläkerran asuntoja on rakennettu. Paikallisen fb-ryhmän sivuilta löysimme vanhoja valokuvia alueesta. Tämäkin auttoi hahmottamaan talon historiaa.”

”Sisustus elää ja heijastelee omaa aikaansa ja talon rakennusajankohtaa. Tärkeintä on mielestämme se, että rakenteet ja talon kiinteät osat: ovet huonejärjestys, pintamateriaalit, lista ja helat, mittasuhteet ovat talon historiaan sopivat.”

Millaisin keinoin te olette selvittäneet talonne historiaa ja ikää?

Ma 21.6. Tukiverkko

Vanhan hirsitalon kunnostus voi viedä kaiken ylimääräisen vapaa-ajan vuosiksi. Parisuhde, perhe-elämä saattaa joutua koetukselle projektin edetessä hitaasti. Kunnostukset syövät energiaa ja euroja. Korjaustyö voi olla silti ikimuistoinen ja opettavainen haasteista huolimatta.

”Motivaationa tähän järjettömään remonttiin toimii mieheni rakkaus minua kohtaan ja minun rakkauteni sekä häntä, että vanhoja taloja kohtaan.”

”Pariskuntana pidämme yhtä, jeesaamme toinen toistamme.”

”Tukiverkko ja käytännön apu on tärkeää varsinkin jos työstä tekee paljon itse. Realismi kannattaa pitää tiukasti mukana matkassa. Silti näkisin, että vanhan talon kunnostus kannattaa ehdottomasti jos siihen on vain paloa. Työ tekijäänsä opettaa ja loppupeleissä monesti vaikeatkin asiat tuppavat ratketa ennemmin tai myöhemmin.”

”Kohtaako kahden ihmisen toiveet, kun hankkivat talon ja ison projektin. Ihmisten kannattaa siis punnita ihan perusasioita ennen kuin lähtevät isoihin projekteihin mukaan.”

Kuinka suuri merkitys sinun mielestäsi on sillä, että ympäriltä löytyy hyvä tukiverkko kunnostustöiden aikana?

Ti 22.6. Tyyssija

Perinnerakennukset tarjoavat miljöön, jossa sielu lepää. Aikoinaan talojen rakennuspaikat on mietitty tarkoin. Rakennusten on haluttu säilyvän hyvänä sukupolvelta toiselle. Paikan suhteen on kiinnitetty huomiota korkeuseroihin, tuuleen, ilmansuuntaan ja auringonvaloon. Kaivot, käymälät, saunat, varasto – ja morsiusaitat, riihet, ladot ja tallit sekä navetat ovat toimineet vanhan talon pihapiirin täydentäjinä. Jokaisella rakennuksella on ollut historiassa tärkeä rooli. Rakennukset sopeutuivat hyvin yhteen niiden rakennusmateriaalin –hirren – ansiosta iästään ja runsaslukuisuudestaan huolimatta.

Perinteisesti pihapiirit ovat olleet arkielämistä ja työntekoa varten. Hyötykasvien viljelystä on laajennettu koristepuutarhoihin pappiloiden ja virkatalojen esimerkkien myötä. Esimerkkinä hyötykasveista mainittakoon humala, kaali, juurikkaat ja ryytikasvit. Yleisimpiä puutarhakasveja ovat olleet kielo, kullero ja peurankello, pensaita ruusut ja syreenit ja puulajeina koivu, kuusi, pihlaja ja tuomi. Ennen pihamaat olivat maaseudulla ketomaisia. Kasveina oli matalaa kylänurmikkaa, valkoapilaa, ketohanhikkia, piharatamoa ja pihatatarta.

”Maalla on ihana asua. Vuodenkierron havainnointia tekee tarkemmalla silmällä, herkemmin.”

”Talo sijaitsee rauhallisen hiekkatien varressa ja siihen kuuluu iso pihapiiri joka pikkulasten kanssa oli todella iso plussa.”

”Juuri tämä talo päädyttiin ostamaan ihan fiiliksen varassa, se vaan tuntui oikealta. Joten siksi oli ehkä siunaus, ettei tiedetty ennakkoon, mitä kaikkea edessä on. Omenapuiden kukkiessa aina viimeistään muistaa, että kyllä tästä hyvä tulee.”

Toisinaan vanha hirsitalo joudutaan siirtämään eri syistä. Paras paikka talolle olisi vastaavanlaisen rakennuskannan läheisyydessä, joka myös maisemallisesti palvelisi rakennuksia. Useissa kunnissa on lähdetty kaavoittamaan alueita, jonne halutaan luoda puitteet siirretyille vanhoille hirsitaloille. Sipoon Talmaan kaavoitetaan asuinalueita, perinnekylää, jonne rakennetaan ensisijaisesti vanhoja siirrettyjä hirsirakennuksia.